

[Udenrigsministeren]

Fra dansk side har vi ingen mulighed for ved uafhængige observationer selvstændigt at vurdere, hvem disse modstandsstyrker er. Sandiniststyret betegner dem konsekvent som kontrarevolutionære eller contras eller som tidligere medlemmer af Somozas nationalgarde, altså somozister. Den væbnede opposition og dennes politiske paraplyorganisation UNO hævder, at modstanden er en reaktion på de brudte løfter om politisk pluralisme, blandingsøkonomi og alliancefrihed. Det fremhæves ofte, at en række af modstandsbevægelsens stiftere selv deltog i modstanden mod Somoza, nogle endda som medlemmer af den første sandinistiske revolutionsjunta. Kampene mellem sandinisttropperne og den væbnede opposition i grænseegnene til Costa Rica og Honduras har medført et yderst anspændt forhold til nabolandene.

Nicaraguas betalingsbalancesituation er i det seneste år – og således altså også før USAs handelsembargo – undergået en klar forværring. Gælden til udlandet var i 1979 ca. 1,6 mia dollars, nu skønnes den at være 4½ mia dollars, og landets eksportindtægter dækker end ikke betalingerne på udlansgældene.

Menneskerettighedssituationen i Nicaragua har gennem længere tid givet anledning til alvorlig bekymring. Rapporter om utilstrækkelig respekt for menneskerettigheder har især vedrørt manglende politisk ytringsfrihed, utilstrækkelige retsplejekarantier i politiske retssager og overgreb mod kirken, fagforeningerne og misquitoindianerne.

Den 15. oktober i år suspenderede Ortega for ét år en række frihedsrettigheder, der anses for fundamentale. Det drejer sig bla. om retten til frit at bevæge sig og vælge bopæl samt retten til frit at rejse ind og ud af landet, beskyttelse mod indgreb i en persons privatliv, familieliv, bolig og korrespondance, ytringsfriheden, herunder retten til frit at søge og sprede information mundtligt og skriftligt, forsamlings- og foreningsfriheden, retten til at danne fagforeninger, lokale organisationer og Kooperationer samt strejkeretten.

Som begrundelse for disse skridt har præsident Ortega anført, at USA var ved at forberede nye aggressive handlinger over for Nicaragua, og at Nicaragua var genstand for en intern aggression fra såvel venstrepartier og højrepartier som fra den katolske kirke.

Disse skridt er blevet mødt med stærk beklagelse fra de fleste demokratiske landes side, herunder fra socialistiske regeringer, der som Frankrigs og Sveriges har haft meget nære forbindelser med Nicaraguas regering. Også Danmark må stærkt beklage, at sandiniststyret har taget så omfattende skridt til at opheve grundlæggende demokratiske rettigheder. Det er særdeles tvivlsomt, om disse foranstaltninger er i overensstemmelse med FNs konvention om borgerlige og politiske rettigheder, som Nicaragua har tiltrådt. Denne konvention sætter snævre rammer for mulighederne for at fravige menneskerettighederne under påberøvelse af offentlig nødretstilstand.

Med disse skridt må man endvidere frygte, at mulighederne for en intern dialog i Nicaragua mindskes drastisk. De vil også kunne virke negativt ind på nabolandenes opfattelse af Nicaragua og dermed på forhandlingsviljen under Contadorprocessen. Nicaragua er i centrum for omverdenens politiske interesse for Mellemamerika, men interessen koncentrerer sig også om El Salvador.

Siden april 1984 har der nok været tale om visse fremskridt i El Salvador. Den kristelige demokrat Napoleon Duarte blev valgt til præsident sidste år. Hans parti vandt overraskende stort ved parlaments- og kommunalvalgene i marts i år, og det højreekstremitiske Arenaparti, der en overgang stod stærkt, er således blevet vraget af den salvadoranske befolkning, der foretog et klart valg til fordel for centrumkræfterne i landet. Samtidig må det beklages, at FDR, dvs. den politiske del af guerillabevægelsen, ikke vovede at stille op ved valget.

Volden er stadig et fremtrædende element i El Salvador. Der var efter præsident Duartes valgsejr håb om, at dialogen mellem regeringen og guerillaerne ville blive videreført efter de første møder i 1984. Jeg gav selv udtryk for dette håb i den udenrigspolitiske redegørelse, jeg gav her i folketinget den 1. november sidste år. Begge sider har imidlertid opstillet forhåndskrav, der hidtil har udelukket en fortsættelse af drøftelserne.

El Salvadors militær har vundet terræn over for guerillaerne, der nu koncentrerer sig om sabotage og byguerillaaktiviteter. Mange politikere fra centrum- og højrepartierne er blevet kidnappet eller myrdet. For to måneder siden blev præsident Duartes datter bort-